

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne izvezmemo udeležje in praznika. — Inzerati do 80 petiti vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2,50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petiti vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za tuzemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica šte. 5
Telefon: 31-23, 31-22, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 63; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Uspeh poljsko-rumunskih pogajanj:

Vodna pot od Baltika do Črnega morja

Poljski in rumunski zunanji minister sta v svojih razgovorih določila podrobnosti za čim tesnejše sodelovanje tako v politično-obrambnem pogledu kakor na gospodarskem področju

VARŠAVA, 6. marca. i. Maršal Rydz Smigly je sprejel včeraj v imenu predsednika republike, ki se še vedno ne počuti dobro, rumunskega zunanjega ministra Gafencu. Prav tako je maršal zastopal predsednika republike pri slavnostnem obedu po sprejemu v dvorcu. Gafencu je dopolnjeval v spremstvu rumunskega veleposlanika obiskal parlament kjer je imel pred poljsko sekcijo poljsko-rumunske tiskovne zveze govor. Gafencu je bil glavni urednik »Timpul« in je bil dolgo časa predsednik rumunske sekcije poljsko-rumunske tiskovne zveze. Ob 15.30 je položil venec na stopnišče Belvedera, bivše rezidence maršala Pilsudskega.

Nato je sprejel bolgarskega poslanika v Varšavi. V političnih krogih mnogo komentirajo ta sprejem. Zvečer je bila v rumunskem veleposlaništvu svečana večerja, ki so se je udeležili tudi zunanji minister Beck in druge ugledne osebnosti.

Poljska namerava, kakor poudarjajo v obveščenih krogih, izkoristiti obisk rumunskega zunanjega ministra Gafencu za to, da bi Rumunija pristala na načrt o zgraditvi velike rečne poti od Vzhodnega do Črnega morja, ki pa je v nasprotju s prizadevanjem Nemčije, za ustvaritev vodne poti od Severnega do Črnega morja. V petek se je o tem posvetoval poseben poljski odbor, v katerem so predsednik vlade, vojni minister, generalštabni funkcionarji, trgovinski minister in drugi. Podrobno so zadevo proučili že pred mesecem dni. Novi prekop bi vezal reke Vislo, San, Dnjeper, Prut in Dunav do Črnega morja, ter bi bil izpeljan samo preko poljskega in rumunskega ozemlja. Za tako zvezo bi bilo potrebno zgraditi samo kratek kanal. Zunanji minister Beck je v soboto na konferenci z ministrom Gafencom proučeval ta načrt in bo vsa stvar izročena generalnemu štabu, da izreče svoje končno mnenje. Razgovorjali so se tudi o finančanju

tega podjetja po Poljski in Rumuniji z morebitno podporo zapadnih evropskih držav.

Rumunijo in Madžarsko Zboljšanje odnosov med

BUKAREŠTA, 6. marca. AA. Listi poudarjajo z zadovoljstvom prisrčen sprejem ki je bil prirejen zunanjemu ministru Gafencu v Varšavi. Dejstvo je, da pripisujejo temu obisku v Rumuniji velik pomen in pričakujejo, da bo imel za posledico razjasnitev položaja ne le v tem delu Evrope, temveč tudi v srednji Evropi in da bo prišlo do vzpostavitve pristrčnih odnosov med Rumunijo in Poljsko. Čeprav potek razgovorov ni znan, se vendar iz izjave Gafencu in iz pisanja varšavskega in bukareškega tiska vidi, da sta Beck in Gafencu razpravljala o vseh vprašanjih, ki zanimajo Rumunijo in Poljsko, predvsem

pa sta proučila stališče obeh držav do Rusije. Kakor znano, je bila med Poljsko in Rumunijo 3. marca 1921. sklenjena obrambna zveza, ki je 3. marca letos izpolnila že 18. leto. S to zvezo si jamčita teritorialno integralnost in politično neodvisnost ter prevzemata istočasno obveznosti, da pri vsakem poskusu kršitve njihove integralnosti in politične neodvisnosti nastopita z obojestrano silo. Drugo vprašanje predstavlja srednja Evropa, zlasti pa Madžarska. Trditve, da bo prijateljstvo med Poljsko in Madžarsko doprineslo tudi k temu, da se bodo znatno zboljšali rumunsko-madžarski odnosi. Tretje važno vprašanje je židovska emigracija, za katero se Poljska že davno zavzema. Ker se tudi v tem pogledu interesi Rumunije, ki ima okrog 8% židov od vsega prebivalstva, popolnoma strinjajo z interesi Poljske, je zelo verjetno, da bosta obe državi našli dovolj dokazov za pripravljenost obojestrano potrebi rešitve tega vprašanja.

Negrinova vlada odstavljena

V Madridu je bil sestavljen svet narodne obrambe, ki proglašja nadaljevanje borbe do sklenitve častnega miru

BURGOS, 6. marca. AA. General Casado, poveljnik čet na madridskem bojišču, podpredsednik parlamenta Besteiro ter socialno-demokratski politik Venceslav Arilo, San Andres in Gonzales Marin so imeli preko radia govore, v katerih so ostro napadli Negrinovo politiko. Naglasili so, da je kriv katastrofo v Kataloniji. Njegova politika brezmišelnega in zločinskega odpora ima edino za cilj, da se osebo obogati in oropa španski narod ter potem pravočasno pobegne v inozemstvo, kjer bo prodajal ukradeno blago, med tem ko bi španski narod stradal. Svet narodne obrambe zastopa stališče častnega miru. Zdi se, da je svet narodne obrambe pripravljen pogajati se z generalom Francom, če bi izjavil, da ne bo izvrševal represalij. General Casado je izjavil v svojem govoru, da je Negrin izdajalec in inozemski plačanec ter eden izmed onih, ki brezvestno hujšajo v novo svetovno vojno. Negrin ni samo zločinec proti Španiji, temveč proti vsemu človeštvu.

MADRID, 6. marca. AA. Radio je objavil manifest sveta narodne obrambe, ki pravi med drugim: Delavci, Španci, protifašistični narodi! Prišel je trenutek, da spoznamo pravo resnico. Položaj, v katerem se nahajamo, vam ne dovoljuje nobenega obotavljanja. Negrinova vlada je jasno dokazala svojo nesposobnost. Resnost položaja nas sili, da ne poslušamo več teh par jolov, do katerih nima nihče več zaupanja. Zahtevamo od vas, da izpolnite svojo dolžnost. Ali lahko dopustimo, da te privilegirane osebe mirno pripravijo svoj beg in da svobodno odidejo v inozemstvo? Negrin je dejal, da bomo ali vsi padli, ali pa se vsi rešili. Tako naj tudi bo. Borili se bomo do skrajnih naših moči. Zivela Španija!

MADRID, 6. marca. AA. (Havas) Union-Radio je objavil povelje, da je bil usta-

novljen svet narodne obrambe namestu vlade, ki ji je predsedoval Negrin. V svetu narodne obrambe so general Sigismundo Casado, Julian Besterio, Miguel Fernandez in Gonzalez Marin.

Po ustanovitvi sveta narodne obrambe je imel general Casado po radiu krajši govor, v katerem je med drugim dejal: Borili se bomo, dokler ne podpisemo častnega miru. Španski narod se bori za svojo neodvisnost in se bo boril, dokler mu ne bodo ponudili mir. Svoj govor je Casado končal z besedami: Ali mir Špancem ali borba do zadnjega dne. Zivela republika! Zivela Španija!

Martinez Bario na čelu republike

Valencia, 6. marca. AA. Valencijski radio je uradno objavil, da je po ostavki bivšega predsednika republike Azane, prevzel njegove posle Martinez Bario. Vlada proučuje sedaj, kako naj se izvrši izvolitev novega predsednika republike. Isto poročilo poudarja politično delovanje Martinez Baria ter pristavlja: Sedaj, ko je oblast v njegovih rokah, je jasno, da je državi dano največje jamstvo, kajti Martinez Bario služi kot primer, kako je treba izvajati svoje dolžnosti, in mu morajo vsi slediti.

Francove priprave za napad na Madrid

London, 6. marca. i. »Daily Telegraph« poroča, da je general Franco ustvaril železen obroč okrog Madrida. Vse ceste proti Madridu so zatrpane z avtomobili, ki prevažajo na fronto vojaštvo, vojni material in živež. Sodijo, da bo general Franco že v prihodnjih dneh dal povelje za splošen napad na Madrid.

Latentna kriza belgijske vlade

Možnost razpusta parlamenta in razpisa novih volitev

BRUSELJ, 6. marca. w. Prizadevanja v teku večeršnje nedelje, da bi se rešila vladna kriza, so ostala brez uspeha in so že pričeli razpravljati o možnosti razpusta parlamenta, ker se je ponesrečil tudi poizkus, da bi sestavili vlado, v kateri bi imeli svoje zastopnike samo socialistična in katoliška stranka. Več ministrov pa se je uprlo predlogu za razpust parlamenta, ker menijo, da bi nove volitve v sedanjem času še povečale krizo. Pierlot je odšel po seji ministrskega sveta ob 21. v avdienco k

kralju Leopoldu, s katerim je imel tri ure dolga posvetovanja. Zdi se, da je po tej avdienci nastal nov preobrat in da bodo skušali rešiti vladno krizo, ne da bi bilo treba razpustiti parlament.

Po avdienci se je seja vlade nadaljevala pod predsedstvom Pierlota do pol 2. ponoči. Pierlot je po seji izjavil novinarjem, da se bodo posvetovanja vlade danes nadaljevala in da bodo posebni vladni odbori razpravljali o poedinih vprašanjih.

Nemške vojaške dobave na Češkoslovaškem

Praga, 6. marca. AA. Večji del poldruge milijarde češkoslovaških kron, ki so jo Nemci prevzeli pri zasedbi sudetskih krajev, bodo porabili za vojaške nabave Nemčije na Češkoslovaškem. Poročajo, da je bil o tem že dosežen sporazum med češkoslovaško in nemško vlado. Ostanek omenjenega zneska bo služil kot rezerva za plačilo blaga, ki ga bo Nemčija naročila na Češkoslovaškem.

Italijanski pravosodni minister na Dunaju

Dunaj, 6. marca. AA. Snoti je prispel na Dunaj italijanski pravosodni minister Salvia, ki se bo udeležil zasedanja nemško-italijanskega odbora za pravne odnose. V spremstvu italijanskega pravosodnega ministra je več uglednih predstavnikov italijanske pravne vede. Italijanske goste je na postaji pozdravil predsednik akademije za nemško pravo minister Franc.

Ponesrečena vstaja v Cartageni

Uporniki so se polastili radio postaje, vendar pa so vladi zveste čete vstajo zadušile

BURGOS, 6. marca. AA. Nacionalni radio je objavil, da se je garnizija v Cartageni uprla in da je republikanska vojska ladja, ki je bila vsidrana v tej luk, pobegnila v neznan smer. Nacionalni radio naglašja, da je bila Cartagena zadnja luka v posesti republikancev, v kateri se nahajala ladjedelnica. Tu so tudi velika skladišča vojaškega materiala.

GIBRALTAR, 6. marca. AA. O vstaji v Cartageni so se zvečele naslednje podrobnosti: Včeraj zjutraj je radiopostaja v Cartageni objavila vest, da je mesto prešlo v oblast Francovih čet. Malo pozneje je ista postaja objavila poročilo, da je prva vest popolnoma brez osnove ter da se je pristašem generala Franca posrečilo zavzeti radiopostajo, odkoder so sporočili omenjeno lažno vest. Razvila se je borba, v kateri je bila večina Francovih pristašev ubita, ostali pa aretirani. V mestu je zopet zavladal mir in red.

MADRID, 6. marca. AA. Predsedništvo vlade je objavilo poročilo o dogodkih v Cartageni, ki pravi, da so se uprli gotovi elementi, ki so se nahajali v vojnih jarkih, vendar pa je bil upor hitro in popolnoma zadušjen. Snoti ob 18. je bila Cartagena popolnoma v posesti poveljnika vladnih zvestih čet. Republikanska mornarica in čete, ki so bile poslone v Cartageno, so pokazale veliko odločnost in zvestobo. Razglašen je bil preki sod.

Madrid, 6. marca. AA. Telefonske zveze med Madridom in Cartageno še niso popolnoma obnovljene, zaradi česar v prestolnici nimajo jasne slike o dogodkih v Cartageni. V uradnih krogih trdijo, da upor ni resen ter da je v Cartageno že prispel komisar za narodno obrambo Oso-

rio Tapal, ki bo s svojo avtoriteto vplival na mornarico in vojsko, da se spor poravnava.

CASABLANCA, 6. marca. AA. Tu se je spustilo špansko republikansko vojaško letalo, na katerem se je nahajalo sedem oseb. Letalo je bilo oboroženo s strojnimi puškami. Oblasti so letalo in orožje zaplenile.

Francov poziv republikancem

Burgos, 6. marca. AA. V zvezi z uporom v Cartageni je radiopostaja v Burgosu objavila poziv republikancem, v katerem naglašja, da so republikanci po polomu republikanske vojske v Kataloniji vse izgubili. Nacionalno špansko vlado so priznale vse države. Edino Del Vayo bi hotel po veljavi iz Moskve zločinsko nadaljevati vojno. oKčna zmaga nacionalne Španije je zelo blizu. Cartagena se je uprla proti republikanskim oblastem, republikanska mornarica pa je pobegnila iz luke. Republikanski vojaški voditelji kakor tudi večina prebivalstva v Cartageni ter vsa cartagenska garnizija so uvideli, da je nesmiselno se še nadalje upirati. Nacionalna Španija ne bo preganjala nikogar, ki ni zagrešil kakšnega zločina, one pa, ki so zločinski ubijali ljudi, bo brez milosti preganjala. Tisoči talcev in ujetnikov, ki bodo padli v roke vladnih čet, bodo jamčili za življenje onih Špancev, ki zahtevajo, da se ustavi odpor, ki pomeni veleizdajo.

Burgos, 6. marca. i. Neki angleški rušilec je včeraj zapustil gibraltarsko luk in odobul v neznan smer. Sodijo, da je odobul v Cartageno, da zaščiti angleške interese.

Gandhi še vedno stavka

London, 6. marca. AA. Poročajo, da je Gandhi zelo oslabil zaradi gladovne stavke. Njegovo stanje povzroča veliko skrb. Indijski podkralj je zaradi tega sklenil prekiniti potovanje po državi Radžputani ter se vrniti v Delhi. Podkralj je sprejel mnogo prošnji, ki naj vpliva na Gandhija, da preneha z gladovanjem. Indijska vlada v Bombayu je sklenila podati ostavko, ako se ne posreči pregovornosti Gandhija do torka, da preneha z gladovanjem. Tudi vlade poedinih pokrajin bodo podale ostavko. Gandhijeva žena, ki je bila v koncentracijskem taborišču, je prišla obiskat svojega soproga, ki pa ji je naročil, naj se vrne v koncentracijsko taborišče.

Angleška pripravljivost za sporazum z Nemčijo

London, 6. marca. e. Minister za trgovino Oliver Stanley je govoril v Manchesteru o svojem bližnjem obisku v Berlinu in je izjavil, da bo omogočil rešiti probleme, ki zanimajo Nemčijo kakor Anglijo. Smatra, da je na svetovnem trgu dovolj prostora za Angleže, kakor tudi za Nemce. Niti mi, niti drugi ne bomo imeli ničesar od nore konkurence, temveč je treba poizkusiti, da se s sporazumom uredi. Poudaril je tudi, da Anglija ne ogražja nikogar, borila pa se bo proti vsakomur, ki bi ogražal integralnost njenega imperija ali njene zavezništve.

Göring v Italiji

San Remo, 6. marca. AA. Maršal Göring s svojo soprogo je prispel včeraj ob 11. s posebnim vlakom v San Remo.

Židje zapuščajo palestinsko konferenco

London, 6. marca. AA. Iz merodajnega vira poročajo, da je več članov židovske delegacije na palestinski konferenci sklenilo zapustiti prihodnje dni London, ker so izgubili vsako upanje, da bi konferenca dovedla do sprejemljivih pogojev. ad upor

Huda železniška nesreča

Karlove Vary, 6. marca. AA. Na progi Karlove Vary-Johannes Georgenstadt sta trčila skupaj potniški in tovorni vlak. Pet oseb je bilo hudo, 40 pa lahko ranjenih.

Pogrešano letalo

London, 6. marca. AA. O letalu, ki bi moralo snoti prispeti preko La Mancha v Croydon, ni nobenih vesti. Vse ladje so bile preko radia pozvane, naj nudijo letalu potrebno pomoč.

Snežne razmere

Poročilo tujskoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru. SPD in JZSS z dne 6. III. 1939

Dom na Komni 1520 m: —4, delno oblačno, 145 cm snega, pršič, Dom na Voglu 1540 m: —6, delno oblačno, 140 cm snega, pršič, Senjorjev dom 1522 m: —8, delno oblačno, 50 cm snega, pršič, mirno, Peca 1654 m: —2, delno oblačno, 60 cm snega, pršič.

Postani in ostani član
Vodnikov družbe!

Politični obzorik

Beseda o hrvatskem upražanju in njega rešitvi

V reviji »Napred«, ki jo izdaja kot lastnik dr. Mihailo Ilić, vseučiliški profesor v Beogradu, urejuje pa odvetnik Ljubomir Radovanović, čitamo v njeni najnovejši številki z dne 28. februarja: »Vsi oni, ki so trdili, navidezno s polnim prepričanjem, da hrvatsko vprašanje ne obstaja, so vladali s pomočjo hrvatskega vprašanja. A to je raslo pod takšnim političnim podnebjem kakor iz vode. V globinah duše celega dela naše državne skupnosti. In vse globlje je poganjalo korenine. Morda je bilo to vprašanje v začetku samo administrativno in budžetsko. Kdo ve? Toda prav hitro se je spremenilo v plemensko. Danes je narodno. Priznava se kot narodno. To neprijazno hrvatsko vprašanje ne samo da ga ni rešil čas sam, marveč je postalo tudi srbsko vprašanje. Ne kot hrvatsko in ne kot plemensko in ne kot narodno. Da se ohrani tradicionalna vloga srbskega svobodoljubja, da se očuva srbsko ime in srbska tradicija, da Srbija odkupi breme odgovornosti, ki ji je bilo natovorzeno na njena ranljiva pleča, da se obnovi plemenita duša srbskega naroda, ki so jo neki njegovi sinovi težko kompromitirali, da se vrne zaupanje v to državo, ki je nosila nekoč zastavo svobode, pravice, enakosti in jugoslovenstva, a ki so jo odtujili rodnim bratom. — To je vloga Srbije v našem notranjem prepovedu, ki mora nastati. Hrvatsko vprašanje nam daje priliko, da se zdramimo in spregledamo. Zakaj grešilo se ni samo napram Hrvatom, marveč tudi napram Srbom... Eni pravijo, da je hrvatsko vprašanje zelo enostavno, drugi pa, da je strašno zamotano. Prav trdijo eni kakor drugi. Hrvati so del naše narodne zajednice ali skupnosti. Treba je torej to narodno zajedništvo tako urediti, da se bodo oni res čutili kot njen del. To je enostavno. Toda kako? To je že zamotano. Hrvatsko vprašanje naj narod reši na svobodnih volitvah. To je enostavno. Ali kako? To je že bolj komplicirano. Hrvatsko vprašanje ni torej vprašanje: da ali ne, marveč vprašanje kako? Če se odgovarja z »da« ali »ne« — je vprašanje enostavno. Ako je treba odgovoriti na »kako?« — pa je vprašanje že zamotano. Treba je dobro razmisлити predno se reče »kako?« Kajti za to ni dovolj samo dobra volja na obeh straneh. O tega odgovora je odvisno ne samo, se bo li rešilo hrvatsko vprašanje in če se bo rešilo ono prej omenjeno srbsko vprašanje, marveč tudi, da se ne bo pojavilo drugo srbsko vprašanje. Ono, ki bi se ne smelo pojaviti. Naša država bi ne procvitala, ako bi se odpravilo hrvatsko vprašanje, a istočasno bi se otvorilo kako drugo — recimo — srbsko vprašanje. Kakor ne more ta država procvitati, dokler stoji otvoreno hrvatsko vprašanje...«

Kaj je s Prešernovo rojstno hišo?

Pišejo nam: Lani je mladina po vsej Sloveniji nabirala prispevke za nakup Prešernove rojstne hiše in za primerno njeno restavracijo. Po časopisih smo čitali, koliko je v to svrhu nabrala ta šola, koliko ta učni zavod. Nazadnje smo čitali, da je naša mladina nabrala v celem nekaj nad 150.000 din. Takrat je bilo pripomnjeno, da se bo kasneje podal javno točen obračun o imenovani nabiralni akciji. Od tega časa je poteklo že več kakor pol leta, a napovedanega javnega obračuna še do danes nismo nikjer čitali. Pač pa smo že čitali, da je bila hiša kupljena, videli smo celo načrte za restavriranje poslopja, ni smo pa še do sedaj izvedeli, koliko je bilo med mladino nabranega denarja in koliko so še drugi prispevali v to svrhu. Ker vodi nakup in restavracijo Prešernove rojstne hiše poseben odbor, bi bila dolžnost tega odbora, da javnost obvesti, koliko je vrgla nabiralna akcija med mladino in ako ta zbirka zadostuje, da se oživotvori lepi načrt glede Prešernove rojstne hiše!

Politično gibanje

Iz Slovenjegra Gradca nam pišejo: V zadnjem času se je pričelo ponovno oživljati politično življenje na naši severni meji. Pretekli tork sta imeli svojo jako dobro obiskano sejo krajevni organizaciji JNS in OJNS v Slovenjem Gradcu, v petek zvečer pa se je vršila v restavraciji Kac seja krajevne organizacije OJNS v Smartnem pri Slov. Gradcu. Na obeh sejah je poročal sreski tajnik Bogdan Pušenjak. V nedeljo dopoldne pa je priredila medresna organizacija širšo konferenco delegatov slovenjegraškega in dravogradskega sreza. Konferenca se je udeležilo 46 delegatov iz obeh srezov in je na konferenci poročal delegat banovinskega odbora JNS France Juvan iz Ljubljane. Po poročilu delegata se je vnela živahna debata, nakar so sprejeli važne sklepe glede reorganizacije delovanja stranke v obeh srezih.

Curli, 6. marca. Beograd 10, Pariz 11.66, London 20.625, New York 440, Bruselj 74.05, Milan 23.15, Amsterdam 233.75, Berlin 176.60, Praga 15.08, Varšava 83, Bukarešta 2.37.

Le naprej, brez miru...

Glavna skupščina Sokolske župe Ljubljana

Izvoljena je nova župna uprava

Ljubljana, 6. marca. V mali dvorani Sokolskega doma na Taboru je bila v nedeljo 26. februarja in včeraj glavna skupščina župe Ljubljana, ki se je je udeležilo 68 članov z nad 100 delegati. Skupščina je otvorila in vodila namestnik župnega staroste br. inž. Bevc, ki je po uvodnih formalnostih najprej na zdravil vzhvalnemu starosti Saveza SKJ Nj. Vel. kralju Petru II., med vzhvalnimi vzhvali je predlagal pismen pozdrav savezni upravi, nato je po iskrenem pozdravu zastopnika Saveza SKJ starostar karlovske župe br. Marka Sabliča in zastopnika naprednega častopisa. Skupščina je pristopila tudi policijski komisari g. Bardek. Skupščina je br. inž. Bevc sporočil, da je odstopil župni starosta br. dr. Pipenbacher. Predlagal je, da mu izreče skupščina za njegovo 10letno poštreno delo, kar so navzoči soglasno sprejeli. Brat nam. staroste je nato kratko omenil delo župne uprave v pretekli poslovni dobi in pozval navzoče delegate, da se v letošnjem letu vestno in marljivo odločijo o sokolskega dela, da bodo uspehi boljši in trenejši. Poročilo br. inž. Bevc je bilo soglasno sprejeto, nakar so poročali župni činitelji.

POROČILO TAJNIKA

Župni tajnik br. Stane Flegar je v izbrnem poročilu podal delo župne uprave in njenih činitelj. Omenil je izpremembo v župni upravi med letom, ko je bila 9. septembra celotna župna uprava od Saveza SKJ razrešena, nato imenovana nova, ki naj vodi pošte do izredne skupščine, kjer naj se izvodi spet popolna župna uprava z načelnikom. Tako je okrajšala župna uprava vodila brez načelnika pošte do redne župne skupščine. Delo župne uprave je bilo kljub temu živahno. Prva večja prireditve je bila poklonitev sokolstva pred spomenikom kralju Mučeniku na Obreku 24. aprila, sijajno je uspel II. obrambni zbor, prav tako župni zlet, ki je bil kot priprava za veličastni X. vesolokolski zlet v Pragi, kamor je pihelita župa v velikem številu z naraščanjem in članstvom. Tudi je župna uprava organizirala prisrčen poslovni večer odhajajočemu divizionarju generalu br. Toncu, ki je bil premeščen v Nis. Lepo sta uspeli tudi proslava rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. in pa žalna svečanost za Viteškim kraljem 9. oktobra v Narodnem domu. Brat tajnik je zatem orisal delovanje posrednih župnih edinic. Skoro vse edince so pridobile javne nastope. Razvitih je bilo 6 članskih, 4 naraščajskih in 1 dečji prapor. Letos pa bo proslavilo najstarejše sokolsko društvo na slovenskem jugu, Ljubljanski Sokol svojo 75letnico in bo ob tej priliki v Ljubljani jubilejni zlet, ki se zanj že vršijo priprave. Dolžnost naše župe je, da se tega zleta udeležijo v polnem številu z vsemi svojimi pripadniki. Končno se je brat tajnik zahvalil vsem naprednim in sokolskim listom, predvsem pa »Slovenskemu Narodu«, ki je vedno podpiral stremeljenja našega sokolstva in branil njegovo čast pred nasprotniki. Nasemu naprednemu časopisu bratska zahvala.

PROSVETNO POROČILO

Župno prosveto je vodil prosvetar br. prof. Ljudež Merčun s pomočjo članov ŽPO. Organiziral je župni prosvetni tečaj, ki je ob zadovoljivem številu tečajnikov prav dobro uspeval. Prosvetno delovanje na deželi je bilo jako živahno. Skoro vse edince so svetveno proslavile rojstni dan, četrti obletnico tragične smrti Viteškega kralja, državni in sokolski prazniki 1. decembra, razen tega pa so gojile tudi dramsko umetnost, pridobile govore pred vrstami in predavanja iz sokolskega in drugega področja. Žal, da so edince premalo točno pošiljale svoja mesečna poročila, da bi bila na skupščini podana točnejša prosvetna statistika. Sokolski tisk je še vedno premalo razširjen, posebno župni vestnik »Sokole« bi moral imeti več naročnikov in glavno vsi bi morali izpol-

niti svojo dolžnost tudi v denarnem pogledu. Ako se edince in poedinci ne bode zavedali svojih dolžnosti, bo moralo župno glasilo prenehati.

OSTALA POROČILA

Poročilo župnega načelnika je zaradi znane krize v župni upravi izostalo. Izbrna poročila so podali za gospodarski odsek br. France Slana, za zdravniški odsek br. dr. Josip Prodan, za socijalni odsek br. dr. Joža Bohinjec in blagajnik br. Tone Čotar. Nadse zanimivo je bilo poročilo župnega gradbenega in umetniškega odseka, ki ga je vestno vodil br. inž. Albert Poženel. Kljub težkim časom gradbeno delavnost ni popustila. Svoje delove si zidajo Sokol Ljubljana II, Ljubljana-Zg. Šiška, Kočevje, Brezovica in Ljubljana-Moste. Svoje domove bodo adaptirali Medvede, Ljubljana-Viž in Grosuplje. Teledružbo je izgubilo Sokolsko društvo Viž in je danes edino društvo v Ljubljani in okolici, ki je brez teledružbe. Vrednost nepremičnin znaša 21 milijonov din, dolg pa znaša okrog 7.400.000 din, vrednost premičnin pa se je zvišala od leta 1938 za 960.000 din. Iz župne statistike je bilo razvidno, da je štela župa 1.1938 8.057 članstva, 1.806 naraščaj in 3.095 dece, skupno 12.958 pripadnikov, koncem leta 1938 pa 8.516 članstva, 2.015 naraščaj in 3.110 dece, skupno 13.641 ali kar znaša prirastek za 606 oseb.

Ko je bil soglasno sprejet proračun za leto 1939 je poročal o pripravah za jubilejni zlet predsednik zletnega odbora starosta Ljubljanskega Sokola br. Kajželj. Za zlet vlada veliko zanimanje ne le v jugoslovanskem, marveč tudi v slovenskem sokolstvu. Doslej so prijavili svojo udeležbo češkoslovanski in ruski sokoli. Zletišče bo v Trzinu in bo imelo prostora za 3200 telovadcev in 20.000 gledalcev. Glavna zletna dneva bosta 28. in 29. junija. T. l. Po poročilu br. Kajžlja je predital tajnik br. Flegar predloge župnih edinic, ki so bili po krajši debati vsi soglasno sprejeti.

Po razrešitvi župni upravi, ki je bila soglasno sprejeta, se je prijavil k besedi zastopnik Saveza SKJ br. Marko Sablič, ki je najprej izročil pozdrave savezne uprave, nato pa orisal naloge sokolstva v sedanosti. Njegov govor je sprejela skupščina z vihranim odobravanjem in plaskanjem.

Da se dokončno sestavi nova kandidatna lista bodoče župne uprave, je skupščina z večino glasov sklenila, da se volitve preloži na prihodnjo nedeljo 5. marca, nakar je br. inž. Bevc zaključil skupščino. Včeraj se je skupščina nadaljevala ob 9. v mali dvorani na Taboru. Vodil jo je nam. staroste br. inž. Bevc, ki je pozdravil saveznega delegata br. dr. Otona Gavrančiča. Ker je bil dnevni red skupščine samo volitev nove župne uprave, sta bili skupščini predloženi dve kandidaturi listi s starostar br. inž. Bevcem in starostar br. Stanetom Vidmarjem na čelu. Pri tajnem glasovanju je bila s 75 od 102 glasov izvoljena lista br. S. Vidmarja. V novi župni upravi bodo: starosta br. Stane Vidmar, nam. staroste Jože Rus, Aleksander Kostnapfel, Viktor Senica, načelnik Lubej Franjo, nam. načelnika Stanko Trček, dr. Ivo Pustišek, Zoran Polić, načelnica Mica Kržetova, nam. načelnice Ančka Keržanova, Zora Severjeva, prosvetar Ljudež Lubej, tajnik Luca Strauss.

Po volitvah je pozdravil skupščino v imenu Saveza SKJ br. dr. Oton Gavrančič, ki je pozval novo upravo na poštreno delo in nesebično sokolsko delo. Prečital je tudi akt državnega sodišča v Beogradu, ki v njem najvišje sodišče ugotavlja in razsoja, da je SKJ državna z zakonom ustanovljena telesovzgojna organizacija in ne spada pod zakon o društvi, shodnih in posvetih, kar so zborovali sprejeli z velikim odobravanjem. Bratu dr. Gavrančiču se je bratsko zahvalil br. inž. Bevc, potem pa je bila skupščina med petjem »Le naprej brez miru...« zaključena.

Razgibana in pestra sportna nedelja

Državno prvenstvo v alpski kombinaciji sta osvojila pri moških Hubert, pri ženskah Erika Heim — Tudi mladina je tekmovala — Nadaljevanje v ligi

Ljubljana, 6. marca. Tako bogate sportne nedelje, kakor je bila včerajšnja, pač še dolgo ni bilo. Na sporedu so bila kar štiri državna prvenstva, od katerih odpadajo na smučanje tri, preostalo pa na nogomet. Pri smučarjih je šlo za naslove državnih prvakov v alpskih panogah, nogometaši pa so po dvomečnem presledku nadaljevali tekmovalje v ligi.

ALPSKA KOMBINACIJA MOSKIH

Pohorje je bilo prvič pozorišče državne prvenstva v alpski kombinaciji. Središče dogodkov je bil Seniorjev dom oziroma smučišče v njegovi neposredni bližini. Z malimi izjemami je bila na startu vsa jugoslovanska elita in je po silni razmeri manjkali le dosedajni prvak Praček in še nekaj Jeseničanov. V soboto je bil smuk. Stajerci, zlasti Mariborčani, so imeli pred Gorenjci prednost daljšega treninga in poznavanje proge, čemur je v prvi vrsti pripisati, da so zavzeli odlična mesta. Kljub temu jim je treba priznati, da je bil njihov uspeh zaslužen in da so se pokazali najnevarnejše tekmece jeseniških specialistov. Na 3 km dolgi progi z višinsko razliko 400 m, ki je bila skoraj v celoti podelena, je nastopilo 58 tekmovalcev. Zmagal je prvak mariborskega podsaveza Miran Cizelj (SPD Maribor) v času 3:51, 2. Heim (Skala) 3:56, 3. Kobler (Skala) 4:12, 4. Herle (SPD Celje) 4:14, 5. Gajšek (SPD Maribor) 4:15, 6. Lukanc (Tržič) 4:17. Znidar je na prvem delu proge izgubil smučko in je moral odstopiti.

Včeraj so nadaljevali s slalomom. Na 750 m dolgi progi z višinsko razliko 200 m so zasedli 32 vrtic. Na start so pristopili prvih 30 tekmovalcev s smuka. V obeh tekih je dosegel Heim najboljši čas, čeprav je pri drugem poskusu padel. Cizelj se je tudi v slalomu pokazal močnejši, vendar ni bil kos rutiniranemu Jeseničanu in mu je moral prepušiti naslov državne prvega v kombinaciji. V slalomu je bil vstani red naslednji: 1. Heim 2:08, 2.

Cizelj 2:14, 3. Zvan (Gorenjec) 2:18, 4. Čop (SPD Maribor) 2:23, 5. Taler (Skala) 2:31, 6. Volter (Ljubljana) 2:32, 7. alpski kombinaciji je bil zmagovalec in prvak Heim, komaj 6 desetinke točke pred Cizljem. 1. Heim 98,95, 2. Cizelj 98,65, 3. Kobler 89,97, 4. Zvan 89,82, 5. Čop 88,10, 6. Lukanc 86,45.

PRVO ENAKO ŽENSKO

TEKMOVANJE

Prvič v zgodovini našega smučanja smo imeli tudi državno prvenstvo žensk v alpski kombinaciji. Kakor na Pohorju, so tudi na Rožici zasedle boljše mesta Jeseničanke in naključje je hotelo, da sta nalovala pri moških in ženskah romala oba v isto družino. Erika ni hotela zaostati za svojim bratom Hubertom in je kot prva jugoslovanska dobila naslov državne prvakinje v alpski kombinaciji. Imela je vse, kakor lažje stališče kakor brat, ker je konkurenco znatno prekašala. Ze pri sobotnem smuku je sigurno zmagala v 2:27, 2. Stolcer (obe Skala) 2:41, 6. 3. Tausig (Ljubljana) 3:05,8. Proga je bila dolga 1300 m, višinska razlika pa je znašala 300 metrov. Včeraj med slalomom je ves čas enežilo. Olimpijec Praček je zasedil 27 vrtic na 500 m dolgi progi z višinsko razliko 170 m. Zmagala je spet Heimova v 1:56,4, 2. Čajič-Jenič (Beograd) 2:09,4, 3. dr. Popović-Dedijer (Beograd) 2:32, 4. Tausig 2:40,1. Končni izid v alpski kombinaciji: 1. Heim 333,6, 2. Stolcer 421,4, 3. Čajič-Jenič 422,7, 4. Tausig 442,1, 5. dr. Popović-Dedijer 460,8.

MLADINSKO TEKMOVANJE

Mladinske tekme je izvedla SK Ilirija v Planici. V soboto so bili teki, včeraj pa so bili slalom. Nastopilo je nad 150 tekmovalcev. Mladina je imela 3 km dolgo progo, naraščaj 6, juniorji pa 10 km. Pri mladinski letnika 1924/25 je zmagal Janez Makovec (Ilirija) v 12:32 pred Poldo (Mostrana) 12:35 in J. Makovcem. Pri letniku 1926 in mlajši je zmagal Janez Mitnar (I), pri naraščaju Hrvat (I), pri juniorjih pa Ro-

PREKRAŠEN FILM O ŽIVLJENJU IN LJUBEZNI ENEGA NAJVEČJH GLASBENIH GENIJEV, KAR JIH JE BIL ROJENIH
Wolfgang Amadeus „Ljubljence bogov“ MOZART
Sodelujejo: Liane Haid, Stephen Haggard, solnograški nadžkof,
obitelji Mozart, Weber itd. Posnetki za film so izdelani v Solnogradu
V tem divnem, nepozabnem glasbenem vefilmu izvaja veliki filharmonični orkester odlomke iz slovitih oper:
„Figarova svatba“ in „Čarobna piščal“
Danes premiera!
Predstave ob 16, 19 in 21. uri!
KINO UNION
TEL. 22-21

Iz Trbovelj

— **Vojaški obvezniki.** Pred dnevi je občina Trbovlje objavila razglas, da se morajo od 14. do 20. t. m. javiti v vojaškem oddelku tukajšnje občine z vojaško izpovedjo vsi vojni obvezniki, rojeni v letih od 1889 do 1917. Sedaj pa je občina prvotni razglas spremenila in toliko, da se imajo javiti vojni obvezniki z vojaškimi izpovedmi že od 6. do 11. t. m. in sicer 6. marca obvezniki, rojeni leta 1889 do 1893, dne 7. marca obvezniki rojeni leta 1894 do 1898, 8. marca letniki od 1899 do 1903, 9. marca letniki od 1904 do 1908, 10. marca letniki od 1909 do 1914 in 11. marca letniki od 1915 do 1917. Kdor izprave še ni prejel naj se javi takoj na občini, s oba št. 2. Kdor bi se pozivu ne odzval, bo kaznovan po vojaškem kazenskem zakonu.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Ponedeljek, 6. marca: zaprto
Torek, 7. marca: zaprto
Sreda, 8. marca: Prevara. Red Sreda
Četrtek, 9. marca: Upniki — na plan! Red Četrtek
Petek, 10. marca: zaprto
Sobota, 11. marca: Kaj je resnica? Premiera. Premierski abonma

— **Prihodnja dramska premiera** bo Pirandellova igra »Kaj je resnica?« v Debevevi režiji. Slavni italijanski dramatik je znan našemu občinstvu po vzporeditvi »Šest oseb išče avtorja«. To delo, ki ga je zrežiral pred leti prof. Šest, je doživelo izreden uspeh, kajti močna individualnost dramatika Pirandella daje vsaki njegovi igri svojstveno, nekoliko fantastično noto. Izredno zanimiva zasedba vlog v tem učinkovitem delu obeta nov gledališki dogodek. Premiera bo v soboto, dne 11. t. m. za premierski abonma.

— **Zanimivo gostovanje** italijanskega igralškega ansambla v Ljubljani bo v sredo, dne 15. t. m. Našemu gledališkemu občinstvu se obeta poseben umetniški užitek: prvo gostovanje renomirane benečanskega gledališča »Teatro Goldoni«. Igrali bodo eno izmed Goldonijevih komedij. Opozorjamo na to gostovanje, za katero so vstopnice v predprodaji od danes dalje pri operni blagajni. Cene od 50 din navzdol.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Ponedeljek, 6. marca: zaprto
Torek, 7. marca: zaprto. (Gostovanje v Celju: Trubadur)
Sreda, 8. marca: Boheme. Gostovanje Anite Mezetove. Izven
Četrtek, 9. marca: zaprto (generalka)

— **Anita Mezetova**, odlična umetnica, članica beogradske opere bo gostovala v sredo, dne 8. t. m. v naši operi. Peta bo vloga Mimi v Puccinijevi operi »La Boheme«. Mezetova je pevka odličnih kvalit, na glasni tudi kot izvrstna igralka. Povsod, kjer je nastopila, si je na mah osvojila občinstvo. Ker gostuje samo v sredo in le v operi »Boheme«, opozorjamo na to gostovanje, ki bo izven abonmaja.

— **Premiera Wolff-Ferarijeve opere »Štirje grobljanke«** bo v petek, dne 10. t. m. za premierski abonma. Delo sta naštudirala kapelnik dr. Švara in režiser Primožič. Zasedba štirih basovskih vlog: Betetto, Primožič, Zupan in Lupša.

3 filmskega platna

— **Kino Matica: Kavčuk.** Nemški film o junastvu angleškega avanturista Henryja Wickhama, ki je pod pretvezo, da išče eksotični metulj, prodir v brazilske pragozdove in iztihnati od tod v domovino seme kavčukovih dreves. Menda je na ta način Anglija v resnici dobila kavčukovo seme in ga zasedala v svojih kolonijah ter si tako ustvarila kavčukove plantaže, ki so eden izmed glavnih virov angleškega kolonialnega bogastva. S tem je Anglija tudi premagala Brazilijo, ki je imela dotlej edina kavčuk v svojih pragozdih. Film je zanimiv in razmeroma zelo dobro režiran, zlasti dejanje, ki poteka v Braziliji in v pragozdih, je filmsko uspešno prikazano. V interjerih potekajoči prizori kakor tudi ljubavi prizori so povprečno šablonsko delo nemškega režiserja, pustolovca Wickhama igra Rene Delgen, ki je dober igralec. Vrednost filma je tudi v originalnih posnetkih iz Brazilije.

— **Kino Union: Slepjarjev roman.** Sacha Guitry pomeni nekakšen preobrat v razvoju francoskega filma kot režiser filmov, katerih besedilo sam piše in katere tudi sam režira. Sodeč po filmu »Kronski biseri« in po »Slepjarjevem romanu« gre Guitryju za nekakšno sintezo literature in filma. Premagati hoče ameriškanščino v filmu. Njegova metoda je dokaj enostavna. Sam nastopa v glavnih vlogah in je obenem konferančar ali speaker, ki komentira nemo filmske dejanje. Na ta način je uspejo Guitryju uvesti v film, rekli bi lahko, novo dimenzijo, s pomočjo ka-

tere v filmu prikaže marsikaj, kar bi sicer v normalnem filmskem dejanju ne mogel pokazati. To so predvsem razne duhovitosti in presenečenja za gledalca. V tem filmu ga vidimo in slišimo, kako piše svojo biografijo v vlogi velikopoteznega sleparja. Ko je bil 12 let star, mu je tatvina rešila življenje. Potem je življenje naredilo iz njega sleparja. Kdor obvlada dobro francoščino, more s pridom uživati film kot roman v slikah, kdor pa je navezan na čitanje prevoda na platnu, ga tekat ubije, preden stee polovica filma. Guitry je teatrski in literarni človek, ki hoče uvesti teater in literaturo v film. To htenje je vsekakor novost in originalnost, toda speaker in duhovitosti ter presenečenja sama še niso zadostna sredstva, ki bi naredila iz te novosti in originalnosti dober film. Vsebinska sama pa je zanimiva, besedilo bleščeče, vredno tudi zaradi tega, ker ga ne potvarja kakšna lažna morala.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Ponedeljek, 6. marca katoličani: Perpetua, Danica

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Kavčuk
Kino Union: Slepjarjev roman
Kino Sloga: Potujoči narod
Kino Moste: Ignac in Rasputin
Kino Šiška: V vrtincu strasti

DEZURNE LEKARNE
Danes: Dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6, Hočevar, Celovška cesta 62, Garts, Moste — Zaloška cesta.

Ozpod sita

V sredo je priobčil »Slov. Narod« zelo umestno opozorilo posestnikom nezazidanih parcel, da naj bi v interesu zunanje lica našega mesta dali označiti in urediti zane-marjene parcele ter popraviti zanikne, polomljene ali grdo zakrpane ograje ob teh parcelah. Vsak prijatelj naše bele Ljubljane mora ta poziv toplo pozdraviti in le želimo, da bim čim prej našel vsestranski odziv.

Ker pa morda marsikateri posestnik ne ve, kako naj uredi ograjo ob svoji parceli, da bo odgovarjala splošnim estetskim zahtevam in še posebej predpisom stavbnega reda — osebno glede uporabe bodoče žice — priporočamo prizadetim, da si ogledajo kot vzorec Prijatelji lepih ograj

Včerajšnji sneg

Ljubljana, 6. marca

Bilo ga je sicer malo, da so ga z dežjem vred komaj namerljivi dober milimeter, vendar dovolj, da se je marsikdo začel bač zime. Vreme se je sprevrglo od sobole, ko je bil najlepši, že v resnici pomladan dan, na nedeljo tako naglo kakor se lahko le marca. Nič ne pričakoval, da bo postalo nenadno tako neprijetno vreme in številni meščani so se zanašali na jutranjo meglo, ki je sicer najbolj napovedovalec legega vremena, zato jih je že na vse zgodaj vleko na izlete. Železniški promet je bil včeraj precej živahen, a izletniki so bili silno razočarani.

oK je včeraj popoldne začelo snežiti, je marsikdo pričakoval, da bo tudi nekaj časa snežilo ter da bo dane do kolen snega. Toda nad burjo je prevladal toplejši zračni tok. Ob tej priliki ne moremo prezreti znamenitost ljudi, ki se vedno verjamejo, da ima luna vpliv na vreme. Včeraj je bil namreč ščip in ljudje verjamejo, da se je vreme sprevrglo zaradi tega.

No, sportniki pa mislijo, da se je zima vrnila samo zaradi planinskih prireditev, ki bodo že čez 6 dni. V Planici imajo sicer dovolj snega, vendar ga ni nikdar preveč. Nekateri pričakujejo, da bo v tem mesecu zapadlo še dovolj snega za pošteno zimsko sezono. Čez mesec dni bo šele velika noč....

Iz Radeč

— **Odbor za postavitev spomenika padlim vojakom.** Pred kratkim se je vršil v Radečah sestanek naših mož, ki so sodelovali v svetovni vojni. Sestavili so odbor za postavitev spomenika v svetovni vojni padlim vojakom. Predsednik odbora je predsednik mestne občine g. Rozman Josip, tajnik je g. Vodenav, blagajnik g. Robert Premerstein. V odbor pa so bili izvoljeni gg. banovinski zdravnik dr. Karol Matko, notar dr. Peter Jereb, župnik Lovšin, Ravnikar, vsi iz Radeč, Martinšek iz Vrhnove in Kovačič iz Brunske gore. Odbor bo v kratkem pričel s pobiranjem prostovoljnih prispevkov. Obdobje se naproša, da ga podpre po svojih močeh.

Čitajte

»Slovenski Narod«!

TVRDKA J. C. MAYER V LJUBLJANI

naznanja žalostno vest, da je njen dolgoletni sodelavec in potnik, gospod

FRANC VERBIČ

včeraj po kratki mačni bolezni preminul.

Tvrška bo ohranila vestnega sodelavca trajno v častnem spominu.

LJUBLJANA, dne 6. marca 1939.

Postani in ostani član
Vodnikove družbe!

DNEVNE VESTI

— Uredba o pokojninskem zavarovanju novinarjev. V soboto je vlada končno sklenila izdati uredbi o pokojninskem zavarovanju novinarjev. Uredba pride v dnevni pred ministrski svet in zakonodajno skupščino. Uredba določa, da se novinarji pri izračunu pokojnine obravnavajo enako kot drugi delavci. V tem smislu so dali zagotovilo zastopnikom centralne uprave JNU predsednik vlade ter ministri za socialno politiko in narodno zdravje.

— Občni zbor delničarjev Narodne banke. Včeraj je bil v Beogradu 19. redni občni zbor delničarjev Narodne banke. Iz poročila upravnega odbora je razvidno, da je znašal čist dobiček Narodne banke v preteklem poslovnem letu 52.913.319 din. Od tega doli rezervni fond 12.000.000, 39.913.319 din se pa razdeli med delničarje in državo. Delničarji dobe 24.939.660 din, tako da pride na vsako delnico 400 din. Guverner dr. Radosavljević je v svojem govoru zlasti naglašal, da se bo v bodoče tudi naša politika v bodoče tako, da bo ostal dinar stabilen. Vrednost in usoda dinarja je v naših rokah, ker smo zbrali v soliden tehnični položaj, ker smo zbrali v zadnjih letih precej rezerv. Za stabilnost valute je potrebno v prvi vrsti ravnotežje v državnem proračunu.

— Špeditski in carinski posredniki so zborovali. Včeraj dopoldne je bil v Zagrebu občni zbor Zdrženja špeditskih in carinskih posrednikov kraljevine Jugoslavije. Delo v tej organizaciji je pet let skoraj povsem počivalo in šele zdaj je zopet oživilo. Sproženo je bilo vprašanje morebitne likvidacije združenja, toda izkazalo se je, da nihče na to ne misli. Končno je bil izvoljen novi odbor, v katerem sta izmed Slovencev dr. Ivan Ražem in Viktor Pintar.

**Sokoli! Posečajte in podpi-
rajte Sokolski kino v Šiški!**

— IJ DKSJ Edinstvo obveščeno članstvo in ostale sportnike, da je za 4. marca napovedan I. kolesarski ples prestavljen ne-
preklicno za soboto 11. marca pri Mikliču.
125—n

*Moderne
tkanine*

Za plašče, kostume, composé-je i. t. d.

A. & E. Skaberné

Oglejte si izložbo specialnih kuponov.

— Slovenija izvozila okrog 80 vagonov vina. Izvoz vina iz Slovenije narašča iz leta v leto. L. 1936 smo izvozili 196.000 litrov vina, in sicer največ v Avstrijo in na Češkoslovaško. Predlanskim je bil iz-
voz vina iz Slovenije nekoliko manjši, to-
da tem bolj se je povečal lani. Predlan-
skim je znašal 157.000 litrov, lani pa celo
791.227 litrov ali približno 80 vagonov.
Največ vina smo izvozili v Nemčijo in
sicer 770.314, na Češkoslovaško pa 16.107,
Nizozemsko 1.323 in 3.409 litrov na Poljs-
ko. Čeprav se je izvoz znatno povečal,
je vendar še v primeri s produkcijo ne-
znaten, saj znaša le 2,5% skupne produk-
cije. Izgledov za povečanje izvoza vina ni,
ker ima Nemčija kot najboljši odjemalec
naših vin uvedeno visoko zaščitno carino
na uvoz belih vin. Razen tega se je pri-
delava vina v bivši Avstriji zelo povečala,
da Vzhodna marka že skoraj krije svoje
potrebe.

— Zupana Permeta jama je zopet redno
odprta vsako nedeljo in praznik od 5. mar-
ca do vseh svetih. Posečajte domačo slo-
vensko krasoto. 140—n

— Kontreadmiral Catinelli umrl. V sobo-
to je umrl v Karlovcu kontreadmiral Ar-
tur pl. Catinelli Obračad de Bevilacqua. Po-
kopali so ga v Rečici, kjer je imel pose-
stvo.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da
bo spremenljivo oblačno, zmerno hlad-
no vreme. Včeraj je nekoliko deževalo in
snežilo v Ljubljani. Najvišja temperatura
je znašala v Dubrovniku 14, v Kumboru
13, na Rabu 12, v Splitu 11, v Beogradu in
na Visu 10, v Zagrebu in Sarajevu 6, v
Ljubljani 5,8, v Mariboru 4,7. Davi je ka-
zal barometer v Ljubljani 773,1, tempe-
ratura je znašala 0,3.

— Nesreče. V Tovarniški ulici je v pe-
tek zvečer padla po stopnicah 72-letna
zasebnica Karolina Leban in se hudo po-
škodovala na glavi. — Posestnik France
Zakrajšek iz Milinš pri Litiji je v petek
v gozdu podiral drevesa. Pri delu je eno
drevo prezgodaj padlo in Zakrajšku zlo-
milo levo nogo. Drevo je padlo tudi na
delavca Franca Bakčiča iz Litije in mu
zlomilo desno nogo. — Delavcu Karlu
Lundru, zaposlenemu v Remčevih tovarni-
v Duplici pri Kamniku je cirkularna od-
rezala dva prsta na desni roki. — V bolni-
co so v petek zvečer prepeljali tudi de-
lavca Jerneja Kozamernika z Dobove, ki
se je pri delu vsekval v levo roko.

— Vlom v Dobovi. Pretekli teden je
bilo vlomljeno v gostilno Andreja Pavli-
ča v Dobovi. Vlomilec je vdrl v gostilno
Andreja Pavliča v Dobovi. Vlomilec je
vdrl v gostilno po polnoči in odnesel nad
1000 komadov Drava cigarete, temnorjav
moški suknjič, in zelen nahrbtnik, ki ga
je napolnil z jastvinami in nekaj stekle-

nicami vina. Orožniki imajo na sumu ne-
kega brezposelnega, ki se je del časa mu-
dil v Dobovi in je po vlomih izginil.

— Nesreče. 34-letni poslovođa tvrdke
Kobi v Podpetci Franc Turšič se je peljal
včeraj z motornim kolesom skozi Ig, kjer
je na ovinku zadel v avtomobil. Turšič je
padel in dobil poškodbe na glavi in desni
nogi. — V Stranju pri Ihanu so se otroci
igrali okrog ognja na njivi. Med njimi je
bil tudi 14-letni sin delavke Ivan Gradi-
šek, ki se je pa ognju preveč približal in
se osmolil po obrazu in po laseh. — Iz
kemične tovarne v Mostah so prepeljali
v bolnico 54-letnega delavca Jakoba Ab-
brehta. Z odra je padel v veliko kad stru-
pene kisline in se nevarno opeknel po no-
gah. — Tomaž Korošec, zaposlen pri tr-
govcu Pengovu na Karloški cesti, je na
Smartinski cesti padel pod voz in mu je
kolo strlo nogo. — Mesarskega mojstra
Antona Persina z Vodovodne ceste je že
pred dnevi podrl na Resljevi cesti neznan
avtomobilist in ga poškodoval po životu.
Persin je poskusil ležeti se doma, pa ni
šlo in je moral v bolnico.

— Žrtve pretepev. Pred bufetom na
Gradu je včeraj nekdo napadel 37-letne-
ga delavca Miho Orhinja in ga s stolom
opazil po glavi. Prizadejal mu je težko
poškodbo. — 27-letnega bakrotiskarja Mir-
ka P. je včeraj udaril neki voznik z bi-
čem po glavi in ga poškodoval na očesu.
V bolnico je moral tudi mesar Ivan Ci-
lenšek, ki ga je nekdo med prepriom na
klavnic poškodoval po životu.

— Zahvala. Na poziv kraljevske banske
uprave so darovali za naše izseljence: Ma-
riborska tiskarna 400 izvodov knjig, Slo-
venska matica v Ljubljani 97 izvodov, Ti-
skovna zadruga v Ljubljani 80, založba
»Evalit« v Ljubljani 40, Mladinska matica
v Ljubljani 30, Delavska založba v Ljub-
ljani 10, Belo-modra knjižnica v Ljubljani
7. Poleg tega so darovali dijaki na
srednjih, učiteljskih in meščanskih šolah
še 4.973 knjig. I. drž. deklška meščanska
šola v Ljubljani pa poleg knjig še 6 za-
nimivih albumov. Kraljevska banska upra-
va se vsem darovalcem v imenu naših iz-
seljencev toplo zahvaljuje.

— Izropana vila. V vilo Josipa Škofa na
Zgoš pri Begunjah na Gorenjskem so oni
dan ponoči vdrl vlomilci in odnesli dve
svetlomodri prešiti odeji, odejo zelene in
oranžne barve, štiri bela pregrinjala, dva
debela volnena koca, 20 rjuh, 20 brisač,
steklenico smrekovega sirupa in nekaj je-
dilnega pribora. Ker je bila v zimskih me-
sasih vila zapuščena, — lastnik stanuje
namreč v Ljubljani — so imeli vlomilci,
ki so napravili za 3000 din škode, lahko
delo.

Iz Ljubljane

— IJ Franc Verbič umrl. Danes ponoči
je v svojem stanovanju na Bregu 1 za ve-
dno zatislil oči g. Franc Verbič, potnik
tvrdke IC Mayer. Vest o smrti pri ljube-
nega moža je globoko pretresla vse, ki so
ga poznali, zlasti njegove poklicne tova-
riše, pa tudi prijatelje in znance. Pokojnik
je bil rojen l. 1883 v Mengšu, trgovine pa
se je izučil v znanj Grobelnikovi trgovini
v Ljubljani. V Mayerjevo tvrdko je vsto-
pil že januarja l. 1910, kjer je služboval
do l. 1925 kot prodajalec, pozneje pa kot
potnik za bivšo štajersko. Pokojni France
je bil vedno najboljši tovariš, ki so ga za-
radi njegovega iskrenega značaja vsi lju-
bili. Kot potnik si je pridobil široko deže-
le mnogo prijateljev. France, ki zapuša
globoko užalosteno soprogo in štiri otro-
ke, je prišel bolehati na zavratni bolezni
že pred leti in je najprej iskal zdravlja v
zdravilišču na Klenovniku, kjer se je pred
dvema letoma zelo okreplil. Šele v zad-
njem času se mu je stanje spet poslab-
šalo, vendar je, priden kot mravlja, vzdr-
žal v službi in se šele v začetku februarja
vrnil z zadnjega potovanja. Pred dnevi so
ga prijatelji spremili na Golnik, kjer pa je
ostal le nekaj dni, v soboto pa se je vr-
nil dolov umret. Pokojnika spremimo k
večnemu počitku na pokopališče k Sv. Kri-
žu v sredo popoldne ob 4. iz mrtvašnice
na Vidovdanski cesti. Blagemu Francetu,
ki je bil vedno iskren in zvest naprednjak,
bodi ohranjen najlepši spomin. Žalujemo
naše najiskrenejše sožalje!

— IJ Nenadna smrt policijskega fotogra-
fa Alojzja Repše. Davi je na svojem
domu v Šiški nenadoma umrl g. Alojzij
Repše, ki je bil pridelen kot fotograf kri-
minalnemu oddelku na policijski upravi.
Pokojnik je bil zbolel in se je lečil več
tednov v splošni bolnici. Bolezen se mu
je res obrnila na bolje, naka je ostal na
oddihu doma. Včeraj dopoldne je bil še na
sprehodu v družbi svojih sorodnikov, zve-
čer pa mu je nenadoma postalo slabo. Po-
klicani zdravnik je ugotovil, da je Rep-
šeta zadela kap. Bolnik je bil v agoniji
vso noč in je šele davi, malo pred 7 umrl.
Blagemu pokojniku, ki je dosegel starost
54 let, ohranimo najlepši spomin, globoko
potrži soprogi in sorodnikom pa izrekamo
najiskrenejše sožalje!

**SAMO SE DANES OB 20. URI
»RASPUTIN« IN »IGNAC«
VČERAJSNJE PREDSTAVE SO BILE DO
ZADNJEGA KOTICKA RAZPRODANE!
DANES JE SE ČAS, JUTRI BO
PREPOZNO!**

KINO MOSTE

— IJ Zanimivo predavanje. Avtomobil-
ski klub kraljevine Jugoslavije-sekcijski
Ljubljana ter Ljubljanski klub opozarja
p. n. članstvo na predavanje o temi:
Češko-Slovaške ceste, ki se bo vršilo v
torek, 7. t. m. ob 20.15 v dvorani Avto-
kluba v poslopu Kazine. Predaval bo g.

KINO MATICA — TEL. 21-24

KAUČUK

Najmočnejši UFA film v režiji Ed. v. Borsody in z glavnimi igralci: Rene Deltgen, Gustav Diesel, Vera v. Langen. Večji del filma se vrši v brazilskih pragozdovih — posnetki ekspedicije so trajali dve leti. Strahotni boji z Indijanci, na tisoče krokodilov in druge pragozdne pošasti so ogrozile posnetke tega filma. Vsa inozemska kritika se laskavo izraža o kvaliteti filma!

J. U. dr. ing. Karel Křivanec, redni pro-
fesor Štefanikove tehnične visoke šole v
Turč. Sv. Martinu na Slovaškem. To za-
nimivo predavanje priporočamo svojemu
članstvu.

— IJ Četniki! Ker mnogi niso dobili pra-
vočasno druge izdaje, prve številke dru-
štvenega glasila »Četnik«, javljamo tem
potom, da bo članski sestanek s predava-
njem v torek, 7. t. m. ob 20. uri v pro-
stori družstva »Tabor«, Nunska ulica 3-I.
Predaval bo peš. kapetan I. Deretič o raz-
voju strelskih družin. Udeležba za člane
obvezna! — Uprava.

— IJ Družabni večer podoficirjev I. pla-
ninskega bataljona, ki je bil v soboto zve-
čer v vseh prostorih Sokolskega doma na
Viču, je v polni meri dosegel svoj namen.
Dvorana je bila večerju primerno okraše-
na z zelenjem in državnimi trobojnicami.
Poset je bil prav dober, pogrešali smo pa
članstvo domačega društva. Sodelovala je
godba 40. pešpolka in je pri plesu prišlo
vse na svoj račun. Mimo modernih ple-
sov so bila na sporedu tudi naša narodna
kolo. Za dobro potrežbo po zmernih ce-
nah so poskrbeli podoficirji sami in so se
posetniki zadovoljno razšli v zgodnjih
jutršnjih urah.

— IJ Tri tatvine koles. Izpred Tonijeve
gostilne na Rudniku je bilo ukradeno Iva-

KINO SLOGA — TEL. 27-30

ob 16., 19. in 21. uri.
Rezervirajte vstopnice!

POTUJOČI NAROD

Dramatičen in izredno napet cirkuški vefilm!
Hans Albers, Françoise Rosay, Camilla Horn,
Hannes Stelzer. — DODATEK: Muzikalni ep zbora donskih Kozakov!

nu Blatniku 900 din vredno črno pleska-
no kolo znamke »Miele«. Drugo kolo je
bilo ukradeno na Rudniku Josipu Petriču
in sicer izpred Konzumnega društva. Da-
lje je prijavil tatvino kolesa Janez Avgu-
štin iz Godešča. Avguštinu je odpeljal
tat kolo izpred Verovškove trgovine na
Tyrševi cesti.

— IJ Splošnega ženskega društva občni
zbor bo v sredo, 8. t. m. ob 17. uri v dru-
štvenih prostorih, Rimska cesta 9. Ude-
ležba za članice obvezna. Zastopnice pri-
jateljskih ženskih društev dobrodošle!

— IJ Najdeno maturitetno izpovedalo.
V kinu Unionu je bilo najdeno izpoveda-
lo o višjem tečajnem izpitu II. moške re-
alne gimnazije v Zagrebu. Lastnik naj se
javi v pisarni kina Uniona v Ljubljani.

— IJ Predavanje Prirodoslovnega dru-
štva. Ob stoletnici fotografije je naslov
predavanja, ki ga bo imel g. J. Branc ju-
tri 7. marca v predavalnici mineraloškega
instituta univerze. Predavanje bodo pona-

zorjevale skioptične slike. Začetek ob 18.
uri 15 minut.

— IJ Ukradeno kolo. V pasaži pod nebo-
tičnikom je bilo te dni ukradeno Ferdi-
andu Miklavcu 600 din vredno kolo znamke
»Göricks«. Kolo je imelo dinamo svetilko.

— IJ Nikolaj Orlov, slavni ruski pianist
bo izvajal v petek dne 10. t. m. dela na-
slednjih skladateljev: Mozart, Beethoven
in Schumann, v II. delu Ravel, Skrjabin,
III. del pa samo Chopin. Orlov klavirski
koncert bo eno najpomembnejših letošnjih
koncertnih prireditev. Koncert bo v veliki
Filharmonični dvorani v petek ob 20.
uri. Vstopnice lahko dobite v knjigarni
Gl. Matice, kakor tudi natančen spored
klavirskega večera.

— IJ Kitarist Stanko Prek bo priredil v
ponedeljek 13. t. m. samostojni kitarški
večer v mali Filh. dvorani. Spored in
druge podrobnosti slede.

ZAHVALA

V težkih urah neizprosne ločitve od moje ljubljene žene

ANICE HOČEVAR

sem bil deležen od najinij prijateljev in znancev iskrene tolažbe. Vsem se v
svojem in v imenu svojih otrok prirčno zahvaljujem. Prav posebno zahvalo
pa sem dolžan velečastitemu gospodu dekanu za poslednjo tolažbo njene umira-
joče duše, gospodu banov, zdravniku za skrb in nego v bolezni in vsem, ki so
okinčali njeno zadnje počivališče s toliko prekrasnimi venci. Zahvaljujem se celo-
kupnemu oficirskemu zboru z gospodom komandantom polkovnikom Šaškijevcem
na čelu, dragemu prijatelju senatorju dr. Marušiču, gospodu sreskemu načelniku
Maršiču in vsem drugim odličnikom ki so spremili drago pokojnico in tako
iskreno sočustvovali z menoj. Srčna hvala bratom Sokolom za častno stražo ob
mrtvaškem odru, za v srce segajoče žalostinke in številno spremstvo, dalje
Godbenemu društvu, vsem gasilskim četam in podmladku JS ter šolski mladini.
Najlepša hvala sestri Veri Piklovi za ganljiv govor ob grobu in vsem, ki so s svojo
navzočnostjo ali kakorkoli izkazali ljubezen in spoštovanje.

Vsem najtoplejša zahvala!
Slovesno mašo zadušnico bodo opravili v torek, 7. t. m. ob 7. uri v cerkvi
Sv. Pavla.

VRHNIKA, dne 5. marca 1939.

Ph. Mr. Stanko Hočevar

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda Din 1.—
davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti
znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din

KLJUČAVNICARJA

— STRUGARJA
in ključavničarja s šoferskim
izpustom sprejme Motvoz, Gro-
suplje. 765

ZA LJUBLJANO, MARIBOR

in druge kraje Slovenije iščemo
prodajalce za domač proizvod,
svetovno odlikovane ognjegasne
aparate. »OBRANA«, Zagreb,
Gunduličeva 9. 764

ADJUNKTA

išče večje gozdno posestvo na
Dolenjskem. Biti mora samski,
med 20. in 30. letom, obvladati
mora slovenski in nemški jezik,
kakor tudi popolnoma sloven-
sko in nemško stenografijo in
hitro pisati na pisalni stroj ter
imeti znanje v knjigovodstvu.
— Ponudbe pošljite na Gozdni
urad Karla Adolfa Auersperga
v Kočevju. 784

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din

NAJBOLJŠI TREBOVLJSKI

premož
braz prahu
KOKS, SUHA DRVA
L. POGAČNIK
Bohoričeva 5 — Telefon 20-59
24. L.

POSEST

Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din

IZREDNA PRILIKA!

Radi izselitve v Ameriko pro-
dam v Zagrebu dolgoletno ob-
stoječo in dobro idobo gostilno
in točilnico s trisobnim priklju-
centim stanovanjem, s vsem in-
ventarjem in pohištvom. Na-
jemnina mesečno 2.500 din. —
Cena 60.000 din. Pojasnila daje
Birtmiša, Radičeva 16, Zagreb.
782

Makulturni papir

proda

uprava »Slovenskega Naroda«
Ljubljana, Knaflijeva ulica šte. 5

Kakor doma se počutite,

ko posečate **NOVO KUHINJO**,
ki Vam nudi vedno kvaliteta, sveže pripravljena jedila.
Se priporoča **Kmetič Terezija**

MLADE kati so v prirodi, čeprav so atomi prastari, spo-
jiti je treba le ustrezajoče snovi, pa vzklijejo v kaosu ustreza-
joči sokovi in čudesno bitje se v krilu narave rodi. S prehrano
je isto: previdno izberi in zvari. Če hočeš živeti vsaj dolgo —
življenje ni večno — uživaj jed pametno, zmerno, preprosto
in tečno, pa le po potrebi vse: jej, pij in spi!
To je modrost, ki se steka v

„MENZI“

KOLODVORSKA ULICA ŠT. 8

Vodi jo izkušnja in smisel za čas in človeka!

Umrl je naš skrbni in dobri mož, oče, brat
in svak, gospod

Franjo Verbič

zastopnik tvrdke I. C. Mayer

Nepozabnega pokojnika spremimo na nje-
govi zadnji poti v sredo, 8. t. m. ob 16. uri
izpred mrtvaške veže zavetišča sv. Jožefa, Vi-
dovdanska cesta, na pokopališče v Štepanji
vasi.

Maša zadušnica bo v četrtek, dne 9. t. m.
ob 7. uri v stolnici.

LJUBLJANA — ZAGREB, 6. marca 1939.

Rodbini Verbič in Tolant.

OSEBJE TVRDKJE J. C. MAYER

sporoča, da je včeraj po kratki mčni bolezni preminul naš dobi
tovariš, gospod

FRANC VERBIČ

Ohranimo ga v častnem spominu.
LJUBLJANA, dne 6. marca 1939.

Kako volijo kardinali v konklavu papeža

Noben kardinal ne more biti izvoljen z lastnim glasom — Kakšne so glasovnice in kako se z njimi ravna

Papeža volijo v konklavu, strogo zaprtim in proti vsem zunanjim vplivom zavarovanem prostoru. Vsak kardinal ima pravico vzeti si dva takozvana konklavista, v posebnih primerih (bolezen ali kaj podobnega) pa še tretjega. Ti so podvrženi svetani prisegi, da bodo molčali o vsem, kar je v zvezi z volitvijo novega papeža. Pri konklavu so tudi nekateri papeški uradniki, zdravniki itd., vsi podobno zaprježeni.

Po papeževem pogrebu, ko mine določena doba, odidejo kardinali v cerkev sv. Petra, kjer opravi kardinal dekan ali eden izmed starejših kardinalov službo božjo, darovno sv. Duhu. Ob koncu maše je slavnostni nagovor, v katerem se kardinali pozovejo, naj odlože vse posrantske interese ter

izvolijo cerkvi sposobnega in dostojnega pastirja.

Takoj po maši ali pa še zvečer odidejo kardinali s konklavisti in drugimi upravljenimi udeleženci v pripravljeni konklave v sprejeto, pred katerim se nosi papeški križ. Pevci prepevajo »Venir Creatio Spiritus« in ko pride sprejeto do konklave se znova prečitajo vsi predpisi o papeški volitvi.

Kardinali znova prisežejo. Kardinal dekan zapove, naj se trikrat udari na zvonec, potem se pa morajo odstraniti vsi, ki nimajo pravice ostati v konklavu. Konklave se zapre od znotraj in zunaj, ključce dobi kardinal-komornik in drugi čuvarji konklava. Prižgo se baktje in trije kardinali s kardinalom komornikom in papeškim ceremonijarjem

pregledajo vse koticke konklava, če ni morda kje skrit kdo, ki ne sme biti v konklavu. Obenem skrbno pregledajo vse konklaviste. Stik z zunanjim svetom ni povsem prepovedan, mora pa biti javen in pod nadzorstvom določenih stražarjev. Ta stik, ki more biti večinoma samo pismen, se omejuje na najnujnejše zadeve.

Kardinali odidejo v konklave v določene celice in drugi dan zjutraj se prične volitev, pred katero se daruje služba božja in kardinali prejmejo sveto obhajilo. Običajen način volitve je zdaj eno glasovanje za listki. Za veljavno izvolitev sta potrebni dve tretjini oddanih glasov za istega kandidata. Papež je praviloma zdaj izvoljen iz vrst v konklavu zbranih kardinalov. Šteje se naravno v število navzočih, dobro je pa poskrbljeno za to, da noben kardinal ne more biti izvoljen z lastnim glasom.

To prepreči posebna predpisana oblika glasovnice. Zgoraj na glasovnici napiše kardinal svoje ime v sredini pa kandidato ime. Tega imena ne sme napisati s svojo običajno pisavo, da se ne vidi že na prvi pogled jasno čigava je glasovnica. Spodaj na glasovnici napiše kako gesto (navadno iz svetega pisma) ali pa število. Potem se glasovnica zgoraj in spodaj upogne na označenih mestih in zapetiti tudi na označenih mestih z rdečim pečatom, toda ne s tistim, ki ga kardinal običajno rabi.

Pečat mora biti taven, toda čim enostavnejši, da se lahko spozna. Zgoraj in spodaj zapetena glasovnica je narejena tako, da se ne vidi, kaj je na nji napisano.

Ti ukrepi imajo samo en namen: preprečiti, da ne more noben kardinal prispeti k veljavni izvolitvi s svojim glasom. Če bi se namreč ugotovilo, da se na ime enega kardinala glasita točno dve tretjini oddanih glasov pozovejo dotičnega, ki je dve tretjini glasov dobil, naj pove, kako je rabil pečat in kakšno gesto s številkami je napisal spodaj na glasovnici. Skrutinatorji poiščejo po označenem pečatu glasovnico, odpečatijo najprej spodnji del in se prepričajo, če gesto odgovarja, potem pa odpečatijo še zgornji del in se prepričajo, če odgovarja tudi volilčno ime. Potem pa pride glavno. Če je sredi glasovnice napisano ime koga drugega, kakor kardinala, ki je dobil dve tretjini glasov je dotični kardinal veljavno izvoljen. Če se pa izkaže, da je volil samega sebe, ni bila dosežena potrebna dvotretjinska večina glasov in volitev se mora ponoviti.

Sredi glasovnice na natiskano: Eligio in Summum Pontificem R. D. meum Card. ... kar pomeni: Volim za vrhovnega graditelja mostu najdostojnejšega gospoda svojega kardinala. ... To pomeni, da papeška glasovnica predpostavlja, da bo za papeža izvoljen kardinal, čeprav ni neposredne določe.

da bi za papeža moral biti izvoljen kardinal.

Kaj je pa s tem »graditeljem mostu«. Tu vidimo zanimiv dokaz, kaj vse znore tradicija. Pontifex, doslovno graditelj mostu, je bil v starem poganskem Rimu član vrhovnega duhovniškega zbora, ustanovljenega menda že v časih drugega rimskega

kralja Nume Pompilija. Ti duhovni so menda v onih starih časih poskrbeli za graditve mostu čez reko Tiber. To je bila zelo važna naloga in iz tega je menda nastal njihov naslov. Od nekako 3. stoletja pred Kristusom so volili poglavarja teh poganskih rimskih duhovnikov, ki so ga imenovali Pontifex Maximus vrhovni graditelj mostu ali Summum Pontifex, največji graditelj mostu. Pod rimskim cesarstvom je prešel ta najvišji verski naslov poganškega Rima na rimskega cesarja. Ko pa rimski cesarji niso več trajno bivali v Rimu, sta zrasla moč in pomen rimskih škofov, pogloma tako da je prešlo na nje mnogo bivših cesarskih pravic. Tako se je zgodilo tudi z naslovom Pontifex maximus ali Summum Pontifex. Papeži so zelo radi nosili ta naslov. Ohranil se je do naših časov, čeprav je to prav za prav poganski naslov iz davnih časov, ko o krščanstvu in papežu še nihče ni vedel.

Med predpisi, ki jamčijo za to, da se izvrši volitev novega papeža v najlepšem redu, je tudi zanimiva politična določba. Gre za tako zvano pravico ekskluzive, priznava nekaterim katoliškim vladarjem. Če je imel ta ali oni katoliški vladar pomisleke proti morebitni izvolitvi tega ali onega kardinala, je lahko opozoril na to že vnaprej, tako da je naprosil kardinala iz svoje države, da bi v konklavu tolačil njegove želje, da bi nered videl na sveti stolici dotičnega kardinala. To pravico je imel tudi avstrijski cesar Franc Jožef I. in poštusi se je je ob volitvi naslednika Leona XIII.

Takrat se je splošno pričakovalo, da bo izvoljen za papeža

kardinal državni tajnik Rampolla in znano je bilo, da bi bil to izrazito politični papež, naklonjen skupni državi članic trozveze. In bilo je dokaj veliko presenečenje v konklavu, ko je krakovski knežof tolačil kardinalom pomisleke svojega vladarja proti morebitni izvolitvi kardinala Rampolla za papeža. Cesarjevi želji je bilo ugodeno in za papeža je bil izvoljen beneški patriarh Giuseppe Sarto, ki na njegovo izvolitev prej nihče ni mislil. Toda zaradi tega je nastalo silno razburjenje v kardinalskem zboru kar se je pokazalo tudi s tem, da je prišla pozneje ta vest v javnost. A novo izvoljeni papež ki je sprejel ime Pij X. se sploh ni oziral na to, da je postal papež po zaslugi vladarske pravice ekskluzive. Za bodočo volitev je strogo prepovedal kakršnokoli ekskluzivo.

Pozneje je ta svoj sklep še izrecno potrdil in tako so zdaj v vsakem konklavu kardinali opetovano opozorjeni, da tudi to poseganje v volitev ni dovoljeno. Pod grožnjo izobčenja iz cerkve ne sme noben kardinal zdaj tolačiti niti same želje, katerekoli države v pogledu volitev novega papeža.

Orožje ni igrača za otroke V Črensovcih v Prekmurju je 14 letni deček ustrelil 4 letnega fantka

Ljutomer, 4. marca. Tedni se je zgodila v Črensovcih blizu Beltincev v Prekmurju huda nesreča, kot posledica nepravilnosti otrok, ki ne bi smeli dobiti v roke orožja. Komaj 14-letni Kolar Ivan, posestniški sin, je iz nepravilnosti in tudi nevednosti ustrelil komaj 4-letnega Magdiča Franca, ki je bil pri sosedovih na obisku iz Bjelovara. Kolar Ivan je bil sam doma K njemu je prišel 4-letni Magdič Franc. Skupaj sta se igrala in šla sta tudi na kozolec, kjer je mnogo sena in slame. Tam sta se prekopicavala in v živahnem razpoloženju nista mislila, da preži smrt na malega Franca. Ivan je za tramom našel šop papirjev in zavitek Radoveden, kaj je v zavitku, ga je začel odvijati. V zavitku je bil star avstrijski revolver. Ki se je Ivanček zanj zelo zanimal. Ivan ni vedel, da je samokres nabit in ga je nameril proti malemu Francu. Franc je samo zatisnil oči in si s rokami zakril obraz, a že je odjeknil strel. Franc je krilnil, se zgrudil in skoraj nepremično ležal v slami. Ivan je ves prestrašen odhitel dol in jel klicati na pomoč. Prišel je so sosedje, katerim je je nudil grozen prizor. Mali Franc je ležal nepremično na slami, vendar je še kazal znake življenja. Prišli so tudi orožniki, ki so nesrečnega Franca takoj z avtomobilom odpeljali k zdravniku v Beltince. A je nesreče med potjo izdihnil. Medtem je prišel domov tudi Ivanov oče, ki je ob grozni ne-

Po skrutiniji se glasovnice vedno sežgo, seveda šele potem, ko so točno ugotovili in zabeležili, kako se je glasovalo. Če je papež pravomočno izvoljen, ga kardinal dekan vpraša v imenu vsega kardinalskega zbora, ali izvolitev sprejme. Če se ne more odločiti takoj, lahko dobi nekaj časa za razmišljanje. Če bi potreboval za razmišljanje delj časa, bi morala to dovoliti večina kardinalskega zbora. Čim pa izvolitev sprejme, postane takoj papež in s tistim trenutkom dobi vso papeško moč. Izrecno je v predpisih zagotovljeno z izobčenjem iz cerkve vsakomur, ki bi morda trdil, da papežev pismeni odloki niso veljavni zato, ker so bili izdani pred njegovim kronanjem. Teoretično bi bilo možno, da bi bil izvoljen za papeža katoličan, ki bi ne bil škof, niti duhovnik. V tem primeru bi bil takoj po izvolitvi posvečen po kardinalu dekanu. Toda ta določba že davno nima praktičnega pomena, kajti

za papeža volijo že davno samo kardinali

Zanimivo je pa, da cerkev na možnosti izvolitve nekardinala vztraja in da je to možnost izrecno ohranila tudi v najnovejših predpisih o volitvi papeža. Nikoli se ne ve, zakaj bi lahko prišla prav taka določba.

Novega papeža krona tudi kardinal dekan. Po starodavnem običaju se izid volitve takoj oznani ljudstvu, zbranim zunaj in čakajočim enako kakor je čakalo v srednjem veku. Novozvoljeni papež takoj podeli prvi papeški blagoslov urbi et orbi. Takoj po izvolitvi si papež izbere ime. Pri tem ima proste roke, vendar se pa drži tradicije, da si izbere ime po tistem izmed svojih prednikov, ki ga je imenoval za kardinala. To pomeni, da bi si izbral kardinal, ki je dobil kardinalski klobuk od Benedikta XVI., ime Benedikt in bi bil seveda Benedikt XVI. To je pa samo navada, ki papeža nikakor ne veže. Prav Benedikt XV., ki je postal leta 1914 papež, se ni držal te navade, kajti zadnji njegov prednik tega imena je bil papež, ki je vladal od 1740 do 1758.

Pač se je pa držal te navade naslednik Pija XI. kardinal Pacelli in izbral si je ime Pij XII. Večina sedanjih kardinalov je dobila kardinalske klobuke od Pija XI.

le nekaj jih je še iz dobe Pija X. in Benedikta XV. Od leta 1775 so se imena papežev razmeroma malo vrstila in v večini so bili papeži z imenom Pij. Od tega leta je bilo deset papežev in od tih šest z imenom Pij dva z imenom Leon, eden Gregor, eden pa Benedikt. Ime Inocent, nekoč zelo priljubljeno, se ni pojavilo že od leta 1724, ime Aleksander od 1691. Urban od 1644 in Pavel od 1621. Mnoga imena papežev se pa niso pojavila že od srednjega veka.

sreči, ki jo je povzročil njegov sin, kar onemeli. Orožniki so ga, kot soodgovornega za dejanje mladoletnega sina, zasilili. Izjavil je, da je samokres prinesel iz svetovne vojne in ga nalašč skril na seniku, bi ne prišel v nepravne roke, pa ga je sin vendar našel. V tej zadevi se vrši obširna preiskava.

Vest o nesreči se je bliskovito razširila po Prekmurju in vsi ljudje sožustujejo s težko prizadetima rodbinama. O nesreči so tudi obvestili Francove starše v Bjelovaru.

Po našem podežlju je še mnogo orožja, ki so ga prinesli vojaki bivše avstro-ogrške armade iz vojne. Baš to orožje, ki je že zarjavelo in starejših modelov, je večkrat vzrok raznih nesreč, bodisi radi nepravilnega ravnanja z njim, bodisi radi tega, ker pride v nepravne roke.

To orožje bi morale oblasti pobrati in one, ki bi ga prikrižali ali pa skrivali kaznovati. Le tako bi se preprečile smrtni nesreče. Po naših vaseh je vse preveč strelnega orožja. Saj ima skoraj vsak drugi kmečki fant revolver ali pištolo. In drugi radi tega imajo naša sodišča toliko posla z uboji in nesrečami. —Vik—

Ne boji se

— Teta, daj mi še kos torte.
— Prav rada bi ti jo dala, ljubček, pa je pretežka zate.
— Nič ne de, saj jo bom držal z obema rokama.

Veličastna zadnja pot Matije Pelka

Takega pogreba Zagorje še ni videlo — V žalnem sprejedu je bilo nad 3000 pogrebcev

Zagorje, 6. marca. Od srede do petka so se tisoči poslovili od svojega prerano umrlega prijatelja in vzgojitelja Matije Pelka, ki je ležal v topliski šoli, zasut s cvetjem in vencem na mrtvaškem odru. Vse ljudstvo žaluje za njim. Neprestano, tja globoko v noč so prihajali in odhajali kropilci ali pa molče sedeli v mrliški sobi. V petek popoldne pa se je že davno pred napovedano uro začelo zbirati občinstvo ne samo iz doline, prišli so z vseh bližnjih in daljnih bregov, z vlakci so prispeli in peš čez hribe iz Trbovelj, vasi, akromnih selišč. Daleč po dolini je bila razporejena šolska mladina in že samo to je bilo nad 1200. Za mladino so čakali Sokoli iz Zagorja, Trbovelj, Litije in Smartnega in krogih s praporci. Sledili so člani številnih gasilskih čet zagorskega okrožja, mladina s cvetjem, obrtniki naraščaj s številnimi prekrasnimi vencem, podčastnika orožniške stanice, ki sta nosila pokojnikove vojaške insignije, rudarska godba — vsa ta dolga vrsta je bila razporejena pred krsto.

Medtem je župnik g. F. Markez ob asistenci duhovščine pred stopniščem topliške šole opravil žalne obrede, nato pa je topliški mladinski zbor pod vodstvom učitelja g. Culota I. pel žalostinko, učenka VII. razreda Slaparjeva pa se je z drhtečimi besedami poslovila od blagega pokojnika. Nato je ob žalnih melodijah rudarske godbe krenil voz z zemskimi ostanki nepozabnega pokojnika, ki so ga ob strani spremljali učitelji obeh domašinskih šol, sko-

Človek prihaja in odhaja

Neki angleški čitatelj je poslal uredništvu svojega lista tole zanimivo modrovanje:

Človek prihaja na svet brez svojega soglasja in odhaja s sveta proti svoji volji. Dokler je otrok bi ga radi vsi poljubljali; ko doraste ga vsi brcajo.

Če ostane star samec, je dolgočasen in pust, če rad zahaja v žensko družbo, je ženskar, razuzdane.

Če zahaja v krmo je pijanec; če nikamor ne hodi je skupuh in samotar.

Če ima slabo službo, ima to kar zasluži; če ima dobro, je klečeplazec.

Če se bori, je surovina, če se ne bori, je strahopetnež.

Če hodi v cerkev, je hinavec; če ne hodi v cerkev, je brezbožnež.

Če umre mlad, je imel pred seboj veliko bodočnost; če dotaka visoko starost, bi se moral že davno umakniti v pokoj in napraviti prostor mlajšemu.

Kaj lahko zakrivi pismo

V kanadskem mestecu St Andrews so podirali zidarij staro hišo. V kuhinji je bila v steno vžidana omarica in ko so jo vzeli iz nje, je padlo na tla pismo. Staro zapeteno pismo s staro znamko in poštnim pečatom angleškega mesta Liverpoola. Po datumu sodeč je bilo pismo odposlano pred dobrimi petdesetimi leti. Namenjeno je bilo dekletu, ki ga seveda nihče izmed zidarjev ni poznal. Odprli in prečitali so pismo, razumeli so ga pa šele, ko so zvedeli za njegovo vsebino zelo stari ljudje, ki so se dotičnega dekleta še spominjali. Izkazalo se je, da se skriva za starim pisnom cela tragedija.

Leta 1886 se je priselila v St. Andrews premožna rodbina Naselila se je v hiši, ki so jo zdaj podirli. Seboj je pripeljala čedno služkinjo po imenu Lucija. Za njo je bil nekaj mesecev prispel iz Liverpoola njen izvoljenec Tom Kerry. To je bil njen tovariš iz otroških let in dekle mu je pisalo, da bi lahko našel v Ameriki sre-

zi Toplice proti zagorski cerkvi. Za krsto so se razvrstili pokojnikovi svojci, sorodniki, učiteljstvo, med njim šest pokojnikovih sošolcev, zastopnik litjskega sreskega načelstva in pokojnikov vojni tovariš podčastnik g. Deu, ljubljansko sekcijo JUU je zastopal učitelj in pesnik K. Širok, litjsko sekcijo JUU učitelj Jože Zupančič, ravnatelj TPD inž. Kolka z obratovodjo mž. Masnakom in Petričem ter številnim nameščenstvom, občinska uprava s predsednikom občine g. Proscencem na čelu, zastopniki JNS, Rdečega križa, SLD, KJS, Protibunkulne lige, Društva za varstvo otrok, zastopniki dečevskih in obrtniških društev itd. Tem se je priključila množica odrasle občinstva. Vse trgovine so bile zaprte, ob cestah ni bilo spalirja, ker se je vse občinstvo uvrstilo v sprejedu v katerem je bilo nad 3000 ljudi. Takega pogreba naša dolina, ki je pokopala že marsikaterga priljubljenega in spoštovanega moža, še ni doživela. Učiteljstvo je odšlo krsto v cerkev, nato pa skozi gost spalir, ki se je formalno od cerkve na pokopališču, preko cvetja, ki ga je natrosila mladina do groba.

Po žalnih molitvah se je v imenu domačega učiteljstva poslovil od nepozabnega predstojnika in prijatelja učitelj g. Arnost Adamič, v imenu učiteljstva litjskega sresa in organizacije JUU učitelj g. Jože Zupančič, v imenu ljubljanske sekcije JUU g. Širok, za zagorsko sokolstvo pa je spregovoril prosvetar g. Kalan Jože. Potem je zapel še pomnoženi pevski zbor »Loski glas« pod vodstvom učitelja g. Korosca Draga pretresljivo žalostinko, zagrala je še rudarska godba pod taktirko g. S. Godine »Molitev« in že so padale prve težke grude na krsto, ki so ji bili otroci postili s pomladanskim cvetjem. Nepozabni pokojnik si je v sreči rudarskega prebivalstva postavil tako trajen spomenik, da ga bodo pomnili še pozni rodovi. S svojim dolgoletnim in vzgojnim delom je postal svetinja naše doline. Naj uživa zasluženi mir in pokoj!

Pol ure kasneje pa je sprejela zemlja truplo blage gospe Veronike Weinbergerjeve, ki jo je na zadnji poti prav tako spremljala velika množica, odbor uprave zagorskega Sokola, občinska uprava in zastopniki raznih korporacij in društev. Naj bo tudi njej lahka zagorska zemljica, ki jo je tako iskreno ljubila!

Osem zakonskih zapovedi

Zena čikaškega trgovca Carl Bergova je bila zelo nezadovoljna s svojim možem in zato je zahtevala lani v aprilu ločitev zakona. Mož je bil pa s svojo ženo zelo zadovoljen, jel se je pogajati z njo in slednjič se je zavezal, da bo strogo izpolnjeval naslednjih osem zakonskih zapovedi, če umakne žena svojo zahtevo po ločitvi zakona:

1. Od doma smeš oditi samo z dovoljenjem svoje žene.
2. Izven doma se ne boš nikoli mudil nad pol ure.
3. Rodbinski avto boš rabil samo v spremstvu svoje žene.
4. Takoj odsluži svojega šoferja, ki ga tvoja žena ne more trpeti.
5. Svojo trgovino s sirom boš imel samo v garaži za hišo.
6. Svoji ženi boš dovolil vpogled v svoje knjigovodstvo.
7. Nadzorstvo nad svojim tekočim računom v banki prepusti svoji ženi.
8. Berg se je držal teh zapovedi tri ure. Potem je pa prekršil drugo zapoved, ker je prišel domov tri četrt ure prezgodaj. Na drugi odpravni se ni mogel več premagati in vprkoč sodnika je kresnil ženo po nosu, tako da ji je zlomil kost. Posledica je bila, da je bil zakon takoj ločen po moževi krivdi.

E. Kirchberger:

„Pot čez mrlice“

uhunsk omo

— Tu ni samo nočni čuvaj, tu je mehanizem dvigala v jasku, kjer je tresor. Neverjetna sreča, da uživam polno zaupanje ravnatelja Hajeka in da so mi s tem odprta vrata v vse prostore. Tako sem lahko vse proučil. Mislim, da je treba tudi na senenove žarke in alarmno napravo, ki je z njimi v zvezi. Tu je vse tako zavarovano, kakor v ameriških bankah. Selenov žarek prodira jašek in če bi se spuščali po njem vi, bi seveda ne slutili, da ste krivi, da zvone vsi zvončki v tovarni. To se pravi, vi bi jaška niti ne našli.

— No, dobro, dobro — kakšen pa je tresor? — ga je prekinil Samek nestrpn.

— Najčudovitejši tresor, kar ste jih kdaj videli. Ta tresor ni v steni. Ima neobičajno okroglo obliko in njegovega oklepa se nobeno rezilo ne prime. Niti z avtomogom ga ni mogoče prežgati.

— Kako ga bomo pa odprli?

— Tu v tovarni se dela z izborno minievo zmesjo — preskrbim jo.

— Imenitno. Kdaj hočete začeti?

— Hark se je zamislil in odgovoril, kakor da govori sam zase:

— Danes je torek. Zvečer po osmih je ravnatelj-ski sestanek. Poskrbeti hočem za to, da boste povabljeni. Sio bo za trgovinsko pogodbo z Jugoslavijo. Jaz bom opravičen. Pred deseto boste telefo-

nično odpoklicani. Napotite se po glavnem hodniku proti izhodu, potem pa krenite na desno. Čakal vas bom v sedmem oddelku stare tovarne.

Inženir Hark je vstal in odšel. Samek se je previdno ozrl skozi okna po delavcih. Ne nihče se ni oziral nezaupljivo sem. Vsi so bili zatopljeni v svoje delo.

Samo zadaj v delavnici je opazil mladega delavca, ki je v trenutku, ko je Hark odhajal iz njegovega kabineta, dvignil glavo in si z rokovom svojega modrega delavskega jopiča obrisal potno čelo.

Naključje?

Samek ni preveč verjel naključjem. — Sicer pa obraza tega mladega delavca še svoj živ dan ni videl. Spoznal je pa v teh kratkih dneh, odkar je bil dodeljen kot šef temu oddelku, vse ljudi v njem.

Samek ni imel rad negotovosti. Vsak načrt, ki se ga je lotil, je bil vedno skrbno premišljen in tu ni smela manjkati nobena malenkost.

Ta delavec v kotu je bil morda malenkost, toda o tem se je bilo treba prepričati. Inženir Samek je odšel iz kabine in se pazljivo ozrl po delavcih. Delavci so se še bolj sklonili v svoje delo. Tega šefa niso imeli radi. Za vsako malenkost se je razburil in takoj je delavstvu zagrozil, da ga postavi pod kap.

Samo mladenič v kotu se ni sklonil. Obrnil se je do polovice telesa in ga radovedno ogledoval.

Samek je stopil k njemu.

Starejši delavec, stoječ pri traku kraj mladega,

je opazil, da prihaja šef k njima. Brž je tiho posvaril mlajšega:

— Ne zijaj okrog. Delaj, sicer te zapodi.

Zdela se je, da se je mladenič ustrašil. Obrnil se je k svojemu delu, toda bilo je že prepozno.

— Hej, vi tam — zakaj pa ne delate?

Mladenič ni odgovoril. Zakašljal je. Poznalo se mu je, da v oddelku klorpikrina še ne dela dolgo.

Samek se mu je približal. Prijel ga je za ramo in ga krepko stresel. Pogledal mu je v obraz. Da, tega delavca še ni poznal.

— Kako ste pa prišli sem? — je vprašal in ga ostro pogledal.

— Davi sem bil dodeljen temu oddelku... — se je glasil odgovor, poln strahu. Samek je mladega delavca zelo pozorno ogledoval. To ni bil nevaren človek — si je mislil — toda to je bila prav ena tistih nevarnih malenkosti, ki je na nje strogo pazil.

— Kakšno delo opravljate? — je vprašal Samek.

— Na steklenice prilipjam vinjete.

— Kdo vam je odkazal to delo?

Zdela se je, da mladenič okleva z odgovorom.

— Višji mojster... je odgovoril slednjič.

Samek je vzel nekaj steklenic v roke, zamišljeno jih je potežkal, potem je pa dejal hladno:

— To delate slabo, pojdite z menoj.

Delavec je odšel za njim. Drugi delavci so se skrivaj ozirali za njim in iz oči jim je odsevalo sočutje.

— Odpuščen bo — je zašepetal eden.

Samek je te besede slišal. Obrnil se je in dejal ostro: